

*Szanowny Panie Premierze
Szanowni Ambasadorowie,
Szanowni przedstawiciele władz Lucerny,
Szanowni Państwo,*

świętujemy dzisiaj 120. rocznicę urodzin polskiego konsula Konstantego Rokickiego, który w czasie II wojny światowej wraz z innymi dyplomatami, należącymi do tzw. Grupy Ładosia, działającymi w polskim poselstwie w Bernie, ratował Żydów poprzez wystawianie im fałszywie wypełnianych paszportów, co dało im szansę przetrwania i uratowania z Holokaustu.

Ta niezwykła historia, osób, w tym Konstantego Rokickiego, porusza ludzkie serca. Naszym obowiązkiem wobec Ratujących jest pamięć o ich odwadze, o poświęceniu dla drugiego człowieka. Składając hołd osobom, których działania ratujące Żydów odbywały się za wiedzą i we współpracy z polskimi władzami rządowymi, Instytut Pamięci Narodowej wyprodukował film o Grupie Ładosia - „Paszporty Paragwaju”, w reżyserii Roberta Kaczmarka, w którym przedstawił nieznaną szerszej publiczności historię udziału polskiej dyplomacji w ratowaniu Żydów podczas II wojny światowej. W filmie podkreślono również, jak wielką rolę odegrał w tej operacji konsul Konstanty Rokicki. Członkowie grupy zajmowali się produkcją nielegalnie pozyskanych i wypełnianych paszportów od co najmniej 1941 r. i kontynuowali swoją działalność praktycznie do końca wojny.

Instytut Pamięci Narodowej na zlecenie Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Bernie sprawdził informację o bardzo wielu Żydach, którzy w czasie Zagłady byli posiadaczami paszportów Ameryki Łacińskiej, sfalszowanych przez polskich dyplomatów w Bernie. Zwerykowaliśmy dotąd ponad tysiąc nazwisk i odnaleźliśmy na 12 tysiącach stron dokumentów informacje dotyczące 754 osób, głównie posiadaczy paszportów Paragwaju.

Przypominając sobie starą sentencję: „Jeśli ratuje się jedno życie, ratuje się cały świat”, możemy powiedzieć, że Konstanty Rokicki wraz z Aleksandrem Ładosiem, Abrahamem Silberscheinem, Chaimem Eisselem, Stefanem Ryniewiczem i Juliuszem Kühlem dokonali rzeczy niezwykłej, ponieważ bezinteresownie uratowali wiele istnień ludzkich przed wywózką do niemieckich obozów zagłady.

Wyrażam uznanie dla wszystkich osób, zajmujących się przybliżaniem światu tej historii, szczególne podziękowania kieruję pod adresem Jego Ekscelencji Pana Ambadora Jakuba Kumocha.